

L'ACCC és membre de:

- World Federation of Science Journalists
- European Union of Science Journalists' Associations
- Federació d'Organitzacions Catalanes Internacionalment Reconegudes
- Confederación de Sociedades Científicas de España
- Xarxa d'Unitats de Cultura Científica i Innovació
- Cens d'entitats de foment de la llengua catalana de la Generalitat de Catalunya

EUSJA

focir

FECYT
FUNDACIÓN ESPAÑOLA
PARA LA CIENCIA
Y LA TECNOLOGÍA

Plaça Gutenberg de la comunicació científica

La Universitat Pompeu Fabra acull la quarta edició del Campus Gutenberg de Comunicació i Cultura Científica

R. Permuy (ACCC). #CGutenberg. El devessall de piulades publicades entre el 15 i el 16 de setembre que contenen aquesta etiqueta a Twitter -segons he pogut consultar a topsy.com són més de 1.300- és un fidel reflex de l'allau d'informacions intercanviades pels més de 300 assistents a la quarta edició del Campus Gutenberg de Comunicació i Cultura Científica. Enguany, aquesta activitat ha estat organitzada pel Màster de Comunicació Científica, Mèdica i Ambiental de l'Institut d'Educació Continuada (IDEC) de la Universitat Pompeu Fabra (UPF) i la Fundació "la Caixa", amb la col·laboració de l'Observatori de la Comunicació Científica (OCC), la UPF i l'Associació Catalana de Comunicació Científica (ACCC).

Xarxes socials, *networking*, formats o emprenedoria podrien ser algunes de les paraules clau per definir què s'ha tractat en aquesta nova edició que ha tingut lloc al Campus de la Comunicació de la UPF. Hi ha qui podria trobar a faltar no incloure-hi «periodisme», però la diversificació dels perfils professionals relacionats amb la comunicació de la ciència es continua multiplicant -en detriment del nombre d'«artesans clàssics» de la informació- a mesura que la trobada de l'OCC suma edicions. No hi ha dubte que els professionals volem més pàgines de premsa, hores de televisió i ràdio copades per temes relacionats amb la ciència, com indica la crònica d'*El País* (<http://bit.ly/1sh6aqC>), però la crisi ha fet que molts dels nostres col·legues reorientin la seva activitat cap a la comunicació corporativa, institucional -com ara les del departament de comunicació d'hospitals, centres de recerca o universitats- i fins i tot a l'emprenedoria. Tot plegat, no és gens sorprenent per als qui formen part del sector. De fet, Cristina Ribas, presidenta de l'ACCC, acostuma a definir la composició de l'associació com un conjunt creixent

de professionals amb activitats laborals molt variades que tenen en comú la comunicació de la ciència. Més enllà del fet que els nous hàbits i eines de la comunicació hagin pogut determinar nous perfils laborals, els actius debats del Campus Gutenberg -un total de quatre- van deixar ben clar que viure en exclusiva del periodisme científic és gairebé una quimera per a la immensa majoria dels qui suen la cansalada (alternativa: s'hi esforcen) per poder explicar ciència en mitjans de comunicació. Com a mostra del nou panorama, el perfil d'un emprenedor: Roi Villar, investigador i un dels impulsors de la plataforma de *crowdfunding* científic *ilovescience.es*.

Ponents del primer debat. D'esquerra a dreta: Pierre Fayard, Vladimir de Semir, Cristina Ribas i Gema Revuelta (foto: OCC UPF)

Un bon grapat d'activitats

Més enllà d'intercanviar opinions sobre l'esdevenir professional, el Campus Gutenberg va donar marge per conèixer noves propostes a través de 17 tallers (la majoria celebrats de forma simultània) en els quals vam poder escoltar experiències d'èxit -i fins i tot les que es van quedar només en l'intent- sobre xarxes socials, blogs, portals, programes de ràdio, televisió, exposicions, concursos, i així un llarg etcètera per demostrar que, davant d'opinions plenes de tòpics, la ciència té cabuda en més llocs als quals és convidada a participar. Un ric programa d'activitats que va acollir un ampli ventall d'impressions. El Campus ens va

L'ACCC és membre de:

- World Federation of Science Journalists
- European Union of Science Journalists' Associations
- Federació d'Organitzacions Catalanes Internacionalment Reconegudes
- Confederación de Sociedades Científicas de España
- Xarxa d'Unitats de Cultura Científica i Innovació
- Cens d'entitats de foment de la llengua catalana de la Generalitat de Catalunya

EUSJA

focir

FECYT
FUNDACIÓN ESPAÑOLA
PARA LA CIENCIA
Y LA TECNOLOGÍA

permetre reflexionar sobre els models de museus científics -sense que hi hagués consens sobre si han de tenir un paper educador o no-, sobre la sensibilització de la ciutadania per la investigació amb l'anomenada *responsible research & innovation*, sobre el paper dels nous formats per a la divulgació científica -els monòlegs científics del FameLab en què participa la FECYT en són un exemple- o sobre què entenem per ciència divertida. També va haver-hi temps per desvirtualitzar referents professionals entre canyes de cervesa al *Beer for science*. L'ACCC, un any més, va coordinar els anomenats microdiàlegs, nou presentacions molt especialitzades a grups de no més de 30 assistents, però també va impregnar amb els seus socis ponències i el públic de l'esdeveniment.

Pioners de la formació

L'edició 2014 del Campus Gutenberg també va ser escenari de celebració del 20è aniversari del Màster de Comunicació Científica, Mèdica i Ambiental de la UPF. Uns estudis dirigits per Vladimir de Semir -soci d'honor de l'ACCC i expresident-, responsable de l'OCC, que també impulsen l'esdeveniment en qüestió i que fa dues dècades van ser pioners a l'hora d'encaminar a professionals de la comunicació amb ànsies de fer arribar més ciència a la ciutadania. Els participants van desitjar una llarga vida a ambdues iniciatives que enforteixen una professió que no sempre pot gaudir de la salut que es mereix.

Assistents a un dels microdiàlegs (foto: OCC UPF)

Comunicat de la Junta de l'ACCC per la cancel·lació del programa «El Medi Ambient»

Un espai divulgatiu de referència a TV3 dirigit pel soci Xavier Duran

La junta de l'Associació Catalana de Comunicació Científica (ACCC) es va assabentar el passat 1 de setembre del propòsit de la direcció de TV3 de cancel·lar el programa *El Medi Ambient*, que, dirigit durant molts anys pel periodista científic Xavier Duran, s'ha emès de forma ininterrompuda des de 1992.

Per la seva professionalitat, per la varietat de temes que ha tocat, i per la equanimitat amb què els ha abordat, unint la perspectiva ecològica, la vessant científica i tècnica, la visió sociològica i les implicacions econòmiques, aquest programa ha estat i és des del seu començament un referent en la comunicació científica del nostre país.

Per això, la junta de l'ACCC considera incomprensible i deplora la supressió del programa, i insta la direcció de TV3 a reconsiderar-la, atesa la necessitat d'informació i formació en els temes ambientals, científics i tecnològics que el programa *El Medi Ambient* satisfà perfectament de forma quotidiana, i que no queda coberta de cap altra manera en la programació dels mitjans de la CCMA.

L'Asociación de Periodistas de Información Ambiental (APIA) es va adherir a aquest comunicat.

L'ACCC és membre de:

- World Federation of Science Journalists
- European Union of Science Journalists' Associations
- Federació d'Organitzacions Catalanes Internacionalment Reconegudes
- Confederación de Sociedades Científicas de España
- Xarxa d'Unitats de Cultura Científica i Innovació
- Cens d'entitats de foment de la llengua catalana de la Generalitat de Catalunya

EUSJA

focir

FECYT
FUNDACIÓN ESPAÑOLA
PARA LA CIENCIA
Y LA TECNOLOGÍA

Taller «Il·lustraSciFi», la il·lustració de ciència-ficció arriba a Sitges

Crònica de l'activitat

Raül Toran (ACCC). El taller *Il·lustraSciFi*, organitzat per l'Associació Catalana de Comunicació Científica (ACCC), a través de la iniciativa *Il·lustraciència*, el SITGES Festival Internacional de Cinema Fantàstic de Catalunya i La Malvasia de Llibres, va tenir lloc el passat 13 de setembre al Casino Prado, a Sitges.

La part teòrica inicial la va realitzar Jordi Pastor, qui va introduir les bases de les il·lustracions de ciència ficció en diferents països. «Mentre que a França, EUA i Japó hi ha tradició lectora de còmic i els aficionats són de totes les edats, aquí només els més joves llegeixen còmics i tebeos», va explicar Damián Campanario, un dels professors del curs.

A l'esquerra, Miquel Baidal, organitzador del taller, amb alguns dels participants (foto: Raül Toran)

«La ciència-ficció en el còmic nord-americà va començar amb Buck Rogers, que formava part d'un diari. Va donar pas a una sèrie de televisió molt coneguda dels anys seixanta. Després es va originar l'univers Marvel gràcies a històries i personatges, com *Els 4 Fantàstics* i *Capità Amèrica*, creats pel guionista Stan Lee i el dibuixant Jack

Kirby», va comentar Campanario.

«En relació a la novel·la gràfica francesa i belga, destaca, com no, Tintín, de Georges Remi, més conegut com Hergé. En històries com *De la Terra a la Lluna* es va avançar als fets reals amb gran encert», explicà l'il·lustrador i especialista en ciència-ficció

«Pel que fa a la novel·la gràfica espanyola de ciència-ficció, destaquen Kraken o Dani Futuro. Al Japó, el manga i la ciència-ficció sorgeix a partir d'Osamu Tezuka, conegut com a pare del manga, qui va crear Astroboy, que va derivar en sèries i pel·lícules. Un altre tema recurrent en la ciència ficció japonesa són els Meka: robots que tenen una persona dins. És tot un subgènere al Japó, el màxim representant és Mazinger Z. Akira, pel·lícula de gran èxit i encara molt moderna, és una història post-apocalíptica sobre la manipulació del DNA per part dels científics», va explicar Jordi Pastor, l'altre professor del taller.

«Jean Giraud, il·lustrador francès, es va donar a conèixer sota el nom de Gir amb el western *El Tinent Blueberry* el 1964, per després revolucionar la historieta de ciència ficció dels anys 70 i principis dels 80 amb el pseudònim de Moebius i publicant obres com *Incal* (1980). Va participar en dissenys de multitud de pel·lícules, com *Alien*, *Tron*, *Masters of the Universe*, *Willow* o *Abyss*, amb escenografies basades en en els seus dibuixos», va concloure Campanario.

Taller: creant personatges de ciència ficció

A la part pràctica del *workshop*, els professors van donar directrius sobre el treball a desenvolupar per part dels participants. Havien de treballar per parelles un personatge humà basat en el seu company o companya del curs, i després crear parts fictícies amb l'objectiu de situar-lo en l'escenari de la ciència-ficció.

El *workshop* continua en línia amb l'assessorament dels professors perquè els participants finalitzin els seus projectes. «La participació en l'exposició col·lectiva que tindrà lloc a la llibreria Malvasia de Llibres durant la celebració del Festival de Cinema de Sitges és una gran oportunitat perquè els il·lustradors donin a conèixer

L'ACCC és membre de:

- World Federation of Science Journalists
- European Union of Science Journalists' Associations
- Federació d'Organitzacions Catalanes Internacionalment Reconegudes
- Confederación de Sociedades Científicas de España
- Xarxa d'Unitats de Cultura Científica i Innovació
- Cens d'entitats de foment de la llengua catalana de la Generalitat de Catalunya

EUSJA

focir

FECYT
FUNDACIÓN ESPAÑOLA
PARA LA CIENCIA
Y LA TECNOLOGÍA

el seu treball», va explicar Miquel Baidal, coordinador d'*Il·lustraciència*.

Exposició sobre il·lustració de ciència ficció a Sitges

Dins de la iniciativa *Il·lustraciència*, el premi internacional d'il·lustració científica de l'ACCC

Una exposició mostrarà les obres creades en el taller *Il·lustraSciFi*, que va tenir lloc a Sitges gràcies al SITGES Festival Internacional de Cinema Fantàstic de Catalunya i La Malvasia de Llibres, el passat 13 de setembre impulsat per *Il·lustraciència*, el premi internacional d'il·lustració científica de l'ACCC. Tot i que la mostra es podrà visitar des del 29 de setembre a la Malvasia de Llibres (C/Espalter 20 de Sitges), la inauguració serà el 6 d'octubre a les 17h, amb la presentació de l'obra gràfica *Khalid: Crònica d'una realitat*, de Jordi Pastor i Damián Campanario.

ILLUSTRA
SciFi
Workshop
13-09-14
Sitges
Il·lustraciència
SITGES
MALVASIA DE LLIBRES

L'exposició *Il·lustraSciFi* es podrà visitar fins al 19 d'octubre, en horari de 10h30 a 13h30 i de 17h a 20h30.

Més informació al blog d'*Il·lustraciència*:
<http://il·lustraciencia.blogspot.com/es/>

**Il·lustra
ciència**

Comunicat de la World Federation Science Journalists sobre el tractament informatiu de l'ebola

L'ACCC està integrada en aquesta entitat mundial

La World Federation of Science Journalists (WFSJ) ha emès un comunicat en el qual lamenta la qualitat de la comunicació que s'ha fet fins ara arran de la irrupció del virus de l'ebola. Per millorar-la, des de la federació reclamen a les autoritats que tinguin en consideració els periodistes científics i els seus coneixements, formació i experiència per transmetre les informacions i ajudar a sensibilitzar la població, a més de recordar la necessitat d'informar amb rigor i recomanar etiquetes per a informar d'aquest tema a Twitter.

Podeu llegir el comunicat en anglès (<http://bit.ly/1B3ycKT>) i en francès (<http://bit.ly/1mqFx5O>).

Beques per a membres de l'ACCC per assistir al Berlin Falling Walls Labs & Conference

Oferta només per als membres que siguin periodistes en actiu

L'European Union of Science Journalists Association disposa de 10 beques per a periodistes que treballin en mitjans de comunicació (en la plantilla o com a *freelancers*) i desitgin assistir al congrés Falling Walls 2014, que se celebra a Berlín

L'ACCC és membre de:

- World Federation of Science Journalists
- European Union of Science Journalists' Associations
- Federació d'Organitzacions Catalanes Internacionalment Reconegudes
- Confederación de Sociedades Científicas de España
- Xarxa d'Unitats de Cultura Científica i Innovació
- Cens d'entitats de foment de la llengua catalana de la Generalitat de Catalunya

EUSJA

focir

FECYT
FUNDACIÓN ESPAÑOLA
PARA LA CIENCIA
Y LA TECNOLOGÍA

els dies 8 i 9 de novembre. El programa és molt variat i s'hi presenta la situació de la recerca més capdavantera en molts àmbits de la ciència. En l'edició de 2013, tres socis de l'ACCC van poder assistir a aquest esdeveniment. Podeu veure'n el programa i altres informació a l'enllaç: <http://falling-walls.com/>

Resum de la llista de correu

Els temes més comentats a l'agost i al setembre

Entre els temes més comentats a l'agost hi ha el d'una beca obtinguda per un *llistaire* per poder realitzar pràctiques amb el divulgador britànic David Attenborough. El membre de la llista argumentava que no sempre la remuneració és el més important en segons quin tipus de pràctiques professionals que suposen un aprenentatge amb referents professionals.

Un altre dels temes destacats a l'agost ha estat la pel·lícula *Lucy*, un film de ciència-ficció que narra com la protagonista adquireix poders sobrenaturals quan una sèrie de narcòtics entren en contacte amb el seu cos, adquirint així una memòria prodigiosa i podent córrer a la velocitat del llamp. Segons la persona que començava aquest fil temàtic, un producte audiovisual com aquest despertarà més interès en un projecte com el *Human Brain Project*, amb el qual la UE realitzarà una gran inversió en recerca en neurociència. Malgrat no ser un film amb absolut rigor científic, altres *llistaires* també van defensar la seva utilitat perquè la societat valori aquest tipus de recerca.

Molts van mostrar que un dels inconvenients que li van trobar és que en la trama hi ha massa violència.

El tema més comentat durant el setembre - amb més de 60 correus enviats - ha estat la notícia de la supressió per part de TV3 del programa *El medi ambient*, dirigit pel periodista científic Xavier Duran, soci fundador de l'ACCC. Molts participants de la llista van mostrar el seu desacord amb aquesta decisió i van enviar un missatge de suport a l'equip d'un espai emblemàtic en el món de la divulgació científica ambiental que s'emetia per TV3 des del 1992.

La llista de correu de l'ACCC també és un espai apte per realitzar consultes professionals. Una de les seves participants va comentar que «com que sé que a la llista hi ha persones que treballen com a autònoms, m'agradaria saber si, com jo, han rebut una carta conjunta de l'Institut Nacional de Estadística i l'Institut d'Estadística de Catalunya demanant que s'ompli un qüestionari amb les dades de l'activitat de 2013». Ràpidament molts membres de la llista que també són autònoms li van contestar que no havien rebut la comunicació.

Entre les polèmiques comentades durant aquest mes, destaca la presentació de *Les meves receptes de cuina anticàncer*, nou llibre de la doctora Odile Fernández, que diversos *llistaires* van qualificar de poc rigorós i fins i tot confús per als pacients d'aquesta malaltia. També hi ha hagut rebuig a la difusió de l'obra del doctor Joe Dispenza, *El placebo ets tu*, una obra que serà presentada a Barcelona, i que ha estat qualificada de pseudocientífica a la pròpia llista de distribució.

A la llista també es va comentar la mort de Josep Maria Ferrer Arpí, qui va ser pioner promovent programes de ciència a TV3, amb *Joc de ciència* i, més endavant, amb *Més enllà del 2000*.

Durant el mes d'agost van ser enviats 68 correus electrònics a la llista. Entre l'1 i el 30 de setembre la llista ha rebut 307 correus electrònics.

Si voleu saber més sobre aquests debats, iniciar-ne d'altres o consultar qüestions sobre comunicació científica, no dubteu a formar part de la nostra llista de correu: <http://bit.ly/1slp12O>.

L'ACCC és membre de:

- World Federation of Science Journalists
- European Union of Science Journalists' Associations
- Federació d'Organitzacions Catalanes Internacionalment Reconegudes
- Confederación de Sociedades Científicas de España
- Xarxa d'Unitats de Cultura Científica i Innovació
- Cens d'entitats de foment de la llengua catalana de la Generalitat de Catalunya

EUSJA

focir

FECYT
FUNDACIÓN ESPAÑOLA
PARA LA CIENCIA
Y LA TECNOLOGÍA

Benvinguda a l'ACCC

Nova sòcia

A la Junta de l'ACCC celebrada al setembre es va aprovar que Mercè Lorente sigui sòcia de l'ACCC. Si encara no ets soci, informa't al nostre web: <http://bit.ly/1uB8FKi>

L'ACCC a Internet

Segueix-nos a:

Web: accc.cat

Twitter: twitter.com/ACCC

Facebook: facebook.com/ACCCcientifica

Flickr: flickr.com/photos/accc/

LinkedIn (empresa i grup):

linkd.in/ceddtj

linkd.in/aaisv4

Vimeo: vimeo.com/accc

Entitats col·laboradores de l'ACCC

COL·LEGI OFICIAL
INFERMERES I INFERMERS
BARCELONA

Fundación BBVA

Obra Social
Fundació "la Caixa"

